

RAMÓN CASALS I VERNIS

QUEST bon amic que la mort acaba de pèndre 'ns, va nàixer a Reus el 2 de Desembre de 1860. El seu pare l'envià a Barcelona l'any 1874 i, en l'Academia d'En Benet Belli, continuà l'estudi del dibuix que havia començat a Reus sots la direcció dels professors Espinàs, Hernández i Soberano. Més tard, l'any 1880, aprofità la contingència d'un viatge a Madrid, per a copiar i estudiar algunes de les obres que dels mestres de la pintura, existeixen al Museu del Prado, i, al retornar a Barcelona, ingressà a l'Escola Oficial de Belles Arts, obtenint, a fi de curs, encoratjadores qualificacions que li valgueren una subvenció, procedent d'un llegat de caràcter local, per a prosseguir els seus estudis a Roma. Ingressà a l'Escola del «Regio Institut di Belli Arti in Roma», establí son taller en la Vía Tomacelli, i es posà a treballar amb el dalit de la joventut, pintant una tela de grans proporcions destinada a l'Exposició de Madrid.

En Casals, amb les seves obres, comen-

çava a captar-se l'apreci i admiració dels intel·ligents quan, cridat per l'amor del seu pare vellet, es vegé obligat a retornar a sa patria nadiua, per a no moure-se'n mai més-

A Reus exposà totes les teles pintades durant el seu pensionat i l'any 1885, fundà l'«Academia Fortuny» que ha dirigit fins a l'hora de sa mort i per la que hi han passat tots els reusencs que senten, o han sentit, aficions artistiques.

En Casals, que hauria assolit, indubtablement, les cimes de la celebritat, si hagués pogut seguir estudiant a l'estranger, es trobà reclòs a Reus, empresonat pels afectes familiars, mortes les il·lusions i esperances, i convertit en un professor de dibuix amb més deixebles dels que podia desitjar.

En Casals, ja no somniava amb la gloria, ja no lluitava, ja no se sentia atret per un avenir brillant. Es resignà amb la seva sort, s'adaptà al medi ambient on havia de viure, i en les hores vagaroses seguí pintant i, a l'ensem, assajant el fotogravat, l'aiguafort, la fototipia, la ceràmica, la fabricació de colors i material escolar, i infinitat d'altres coses, com si amb aquestes activitats

múltiples volgués esborrar el trist record de les il·lusions que, la fatalitat, arrencà de la seva ànima; il·lusions que refluïen de tard en tard, portant-lo a pintar teles i a córrer a concursos i exposicions on obtingué senyalades recompenses. En els seus darrers temps, dedicà preferent atenció al dibuix d'ex-libris, essent, sens dubte, l'artista espanyol que ha produït més nombre d'aquestes obres i que n'ha obtingut més elogis de la crítica. En Casals, conreà també la literatura. Català de cor i artista fervent, col·laborà en LA REVISTA DEL CENTRE DE LECTURA i «Lo Somatent» i fundà i dirigí la notable publicació «Reus Artístic». Treballà amb ardidesa per a aixecar un monument a Fortuny en una de les nostres places. Per a arbitrar els cabals necessaris al seu fi, posà a contribució la seva amistat amb els primers artistes espanyols i, ajudat per En Galofre, amb qui estava en constant relació, obtingué la promesa d'obres de

gran vàlua que devien ésser venudes en els mercats de París i Londres. Es tractava d'un pla tan complex i treballós, que era superior a les forces del plorat amic i, malgrat el seu entusiasme i la seva perseverància, que-

dà, temporalment, abandonat, en espera d'ocasió més favorable per a reempendre'l.

Emprò ell tenia necessitat de donar expansió als seus sentiments de enamorat devot de l'obra d'En Fortuny i, ajornat el primer projecte, es posà a recollir materials

per a un llibre que quedà escrit i decorat al cap de poc temps. Aquest llibre, que ha quedat inèdit, és la més important obra d'En Casals; obra d'artista erudit, de crític aciençat i de patriota fervorós. Es titula FORTUNY-EL SEU AVI I ELS SEUS PROTECTORS - *Recull de dades per Ramon Casals i Vernis*. Diferents fragments del mateix, composaren el Discurs pronunciat en l'acte de col·locar el retrat del gran pintor reusenc, en la Galeria del CENTRE DE LECTURA, i avui ens complaem en reproduir l'article que prologa el llibre i que dona idea del caràcter i finalitat de l'obra.

Si els reusencs ens sentíem contagiats del gran amor que En Casals sentia per al seu poble

nadiu, aquesta obra pòstuma de que parlem, seria editada per subscripció popular, en edició monumental, per a major gloria del gran Fortuny i enaltiment de l'insigne Ramon Casals i Vernis.

DIBUIX AL CARBÓ, DE RAMÓN CASALS I VERNIS